

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2016/3. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Harcama ve Servet Üzerinden Alınan Vergiler
3 Aralık 2016 Cumartesi – 17.00 (Sınav Süresi 3,5 Saat)

SORULAR

SORU 1- 488 sayılı Damga Vergisi (DV) Kanunu hükümlerine göre;

- Aldıkları ihale kararları damga vergisine tabi tutulan kurum ve kuruluşları, **(6 puan)**
- İhale kararları dolayısıyla tahsil edilen damga vergisinin ret ve iade olunacağı halleri, **(6 puan)**
- İhale kararları dolayısıyla tahsil edildikten sonra iade edilecek damga vergisinin iade edilmesinin usul ve esaslarını **(8 puan)**

açıklayınız.

SORU 2- 492 sayılı Harçlar Kanunu'na göre;

- Gayrimenkul ve kat irtifaklı gayrimenkul devir ve iktisaplarında tapu ve kadastro harcının matrahını, **(6 puan)**
- Gayrimenkul iktisabında tapu ve kadastro idareleri ile noterlerin sorumluluğunu belirtiniz . Söz konusu sorumluluğu yerine getirmemeleri halinde uygulanacak müeyyideleri, **(6 puan)**
- Tapuda yapılan işlemten sonra tapu ve kadastro harcı matrahının düşük beyan edildiğinin tespiti üzerine yapılması gereken işlemleri **(8 puan)**

açıklayınız.

SORU - 3 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu hükümlerine göre;

- Vergi indiriminden yararlanmanın şartlarını, **(10 puan)**
- İndirilemeyecek katma değer vergisini **(10 puan)**

açıklayınız.

SORU- 4 Dahilde işleme izin belgesi (DİİB) sahibi mükelleflere 3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu hükümlerine göre ihraç kaydıyla yapılan teslimlere ilişkin olarak;

- İhracatın süresini, **(4 puan)**
- İhracatın şartlara uygun olarak gerçekleştirilememesi halinde yapılması gereken işlemleri, **(8 puan)**
- DİİB sahibi mükelleflerin ihraç kaydıyla satın aldıkları malları şartlara uygun olarak ihraç edememeleri ya da süresinden sonra ihraç etmeleri durumunda, yüklendiği verginin indirim ve iade konusu yapıp yapamayacaklarını **(8 puan)**

belirtiniz.

1

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

SORU - 5 Engelli olan (A) tarafından 03.05.2015 tarihinde 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) Kanunu kapsamında ÖTV'den müstesna olarak satın alınan binek otomobilinin ilk iktisabı yapılarak 05.05.2015 tarihinde tescil edilmiştir. (A)'nın 16/7/2015 tarihinde vefatı üzerine söz konusu araç üç mirasçısına intikal etmiştir. Terekede 60.000,00 TL değerindeki söz konusu araç dışında Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamesinde toplam 100.000 TL üzerinden 2 adet gayrimenkul beyanında bulunulmuştur. Üç mirasçıdan ikisi ... Noterliği nezdinde 24/7/2015 tarihinde düzenlenen feragatname ile söz konusu araç üzerindeki miras haklarından (B) lehine vazgeçmiştir. Bahse konu feragat işlemini müteakiben aracın tek başına (B) adına tescili aşamasında ÖTV yükümlülüğünün bulunup bulunmadığı hususunu açıklayınız. **(20 puan)**

CEVAP 1-

a) Aldıkları ihale kararları damga vergisine tabi tutulan kurum ve kuruluşlar:

488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (1) sayılı tablonun II/2 fıkrası uyarınca,

-İhale Kanunlarına tabi olan veya olmayan Kanunun 8 inci maddesinde tanımlanan resmi dairelerin aldıkları ihale kararları ile

- Resmi daire olmasa dahi kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların aldıkları ihale kararları damga vergisine tabidir.

DV Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca, genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köyler **resmi daire** olarak kabul edilmektedir.

Söz konusu kararların ilgililerince imzalanması (ihale makamının onayını gerektiren durumlarda ihale makamının onayı ve imzası) ile bu kağıtlar hukuken tekemmül etmekte ve damga vergisine konu teşkil etmektedir.

Yukarıya alınan Kanun hükmünden anlaşılacağı üzere, ihale kanunlarına tabi olan ve olmayan resmi daire ve kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların yetkili mercilerince bir malın artırma, eksiltme, pazarlık veya sair şekilde alınması, satılması veya hizmetin görülmesi, gördürülmesi maksadıyla alınan her türlü ihale kararları damga vergisine tabidir.

DV Kanunu aldıkları ihale kararları damga vergisine tabi olan kurumları belirlemiş olup, Yukarıda sayılan kurumlar dışında kalan tüm kurumların ve şirketlerin aldığı ihale kararları damga vergisine tabi değildir.

İhale kararlarının damga vergisine tabi tutulması konusunda, 488 sayılı Kanun ihale kararlarının doğrudan vergilendirilmesi ilkesini terk etmiş, bunun yerine ihale kararını alan kurumlar itibarıyla vergilendirilmesi esasını benimsemiştir.

b) İhale kararları dolayısıyla tahsil edilen damga vergisinin ret ve iade olunacağı haller:

DV Kanunu uyarınca, yazılıp imzalanan veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenerek herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan, yani hukuken tekemmül eden kağıtlarda damga vergisi alacağı doğmaktadır. Bu nedenle, hukuken tekemmül eden kağıda konu işlemin daha sonra çeşitli sebeplerle iptali damga vergisinin iadesini gerektirmemektedir.

Başka bir deyişle usulüne uygun olarak düzenlenen ve damga vergisi ödenmiş kağıdın hükmünden yararlanılmaması veya çeşitli sebeplerle iptal edilmesi kural olarak damga vergisinin ret ve iadesini gerektirmez.

Öte yandan ihale kararlarına ilişkin olarak bu kuralın istisnasını teşkil eden haller aşağıda belirtilmiştir.

6728 sayılı Kanunun 28/b maddesiyle 488 sayılı DV Kanununa ekli (1) sayılı tablonun "II.Kararlar ve mazbatalar" başlıklı bölümünün (2) numaralı fıkrasına eklenen parantez içi hüküm uyarınca;

- 4.1.2002 Tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki ihale makamı olan kurum ve kuruluşlara şikayet veya

- Kamu İhale Kurumuna itirazın şikayet ya da

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

-yargı kararı üzerine

ihalenin iptal edilmesi halinde, bu ihale kararının hükmünden yararlanılmayan kısmına isabet eden damga vergisi ret ve iade olunur. Sözleşmenin düzenlenmiş olması durumunda sözleşmeye ilişkin DV ret ve iade edilmez.

c) İhale kararları dolayısıyla tahsil edildikten sonra iade edilecek damga vergisinin iade edilmesinin usul ve esasları

60 Seri No.lu DV Kanunu Genel Tebliğinin "İhale kararlarına ilişkin damga vergisi uygulaması" başlıklı bölümünde iptal edilen ihale kararının iptali dolayısıyla yapılacak damga vergisinin iadesinin usul ve esasları konusunda aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

Tebliğde yer alan açıklamalara göre, iptal edilmesi nedeniyle hükmünden kısmen veya tamamen yararlanılmayan ihale kararına ait DV ret ve iadesi aşağıdaki şekilde gerçekleşecektir.

a) 488 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında, **sürekli DV mükellefiyeti bulunan mükelleflerce** mükellefiyetlerinin bulunduğu vergi dairelerine,

b) 488 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında **sürekli DV mükellefiyeti bulunmayan** gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince, gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairelerine,

c) Ödemenin vergi daireleri dışındaki muhasebe birimlerine yapılmış olması durumunda, yukarıda belirtilen ilgili vergi dairesine,

başvurulması durumunda iade işlemi gerçekleştirilecektir.

Başvuru sırasında, damga vergisinin ödendiğine dair makbuz/vergi dairesi alındısı, ihalenin iptal edildiğine ilişkin tevsik edici belge ile ihale makamından ihalenin ne kadarının gerçekleştiğine ilişkin alınacak yazının ibrazı şarttır.

ÖRNEK: (A) Bakanlığı tarafından ihalesi yapılan "24 Ay Süreli Temizlik Hizmeti Alımı" işi (M) Temizlik Hizmetleri Ltd. Şti. uhdesinde kalmış, söz konusu işe ilişkin olarak 15/8/2016 tarihli ihale kararı ve 8/9/2016 tarihli sözleşme imzalanarak ihale kararı ve sözleşmeye ait damga vergisi ödenmiştir. Daha sonra ihalenin katılımcılar tarafından dava konusu yapılması neticesinde, mahkeme tarafından ihalenin iptaline karar verilmiştir. Bu nedenle, (M) Temizlik Hizmetleri Ltd. Şti. ihale kararı ve sözleşme için ödediği damga vergisinin iadesini talep etmiştir.

Söz konusu ihalenin iptali nedeniyle, ihale kararının hükmünden yararlanılmayan kısmına isabet eden DV iade olunacaktır. Diğer taraftan, sözleşmeye ait damga vergisi iade edilmeyecektir.

CEVAP - 2

a) 492 sayılı Harçlar Kanunu'na göre gayrimenkul ve kat irtifaklı gayrimenkul devir ve iktisaplarında tapu ve kadastro harcının matrahı:

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 5766 sayılı Kanunun 11/c inci maddesi ile değişik 63. maddesi gereğince, gayrimenkul devir ve iktisaplarında tapu ve kadastro harcı, emlak vergisi değerinden az olmamak üzere, beyan edilen devir ve iktisap bedeli üzerinden hesaplanır.

Başka bir deyişle tapu ve kadastro harcı, alım-satım konu olan taşınmazın vergi değeri ile mükellef tarafından beyan edilmiş olan değerlerden yüksek olanı üzerinden hesaplanır.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

5838 sayılı Kanununun 16. maddesi ile eklenen fıkra hükmü uyarınca **kat irtifaklı gayrimenkul** devir ve iktisaplarında harç, devir ve iktisap bedelinin tamamı üzerinden hesaplanır.

Örnek: (A) şahsı, üzerinde kat irtifakı kurulmuş gayrimenkulün 3 No'lu bağımsız bölümünü (B) şahsından 90.000 TL bedelle satın almıştır. Söz konusu bağımsız bölüme isabet eden arsa payının emlak vergisi değeri 20.000 TL'dir.

Burada tapu harcı, alım-satım konu gayrimenkulün emlak vergisi değeri üzerinden değil, devir ve iktisap edilen gayrimenkul için ödenen 90.000 TL üzerinden tahsil edilecektir.

b) Gayrimenkul iktisabında tapu ve kadaströ idareleri ile noterlerin sorumluluğu ve söz konusu sorumluluğu yerine getirmemeleri halinde uygulanacak müeyyideler:

Gayrimenkul iktisabında tapu harcı uygulamasına ilişkin olarak tapu ve kadaströ idareleri ile noterlerin sorumluluğu, biri tapulama işlemi sırasında, diğeri de işlem tamamlandıktan sonra olmak üzere iki türlü sorumlulukları bulunmaktadır.

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun **Ödeme ile İlgili Genel Hükümler** başlıklı **Üçüncü Bölümün "İşlemin Yapılamıyacağı"** başlıklı 127. maddesi uyarınca **"Bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça harçların tamamı peşin olarak ödenmeden harca mevzu olan işlem yapılmaz.**

"Memurların Sorumluluğu" başlıklı 128. maddesinde ise, **Gerekli harçları tamamen almadan işlem yapan memurlar harcın ödenmesinden mükellefler ile müteselsilen sorumludurlar."**

Öte yandan aynı Kanunu'nun **"Gönderilecek Listeler ve Sorumluluk"** başlıklı (2588 sayılı Kanununun 12'nci maddesiyle eklenen madde) Mükerrer 69. maddesi uyarınca, tapu ve kadaströ idareleri, devreden ve iktisap edenin adı ve adresi ile gayrimenkulün harca esas tutulan değerini ve vasıflarını noterler de düzenledikleri veya tasdik ettikleri gayrimenkullerin zilyetlik devir sözleşmelerinin birer örneğini şekli ve muhtevası Maliye Bakanlığınca tespit edilecek listelerle birlikte işlemin yapıldığı tarihi izleyen ay başından itibaren en geç 15 gün içinde ilgili vergi dairesine bildirmekle mükelleflerdir.

Başka bir deyişle işlemden sonraki tapu ve kadaströ idareleri ile noterlerin sorumluluğu yaptıkları işlemleri ilişkin olarak gerekli bilgileri içeren listelerin ilgili vergi dairesine bildirmekten ibarettir.

Bu kanuna göre bildirme mecburiyetini yerine getirmeyenler hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 150'nci maddesinin 1, 2 ve 3'üncü bentlerinde yazılı olanlar için uygulanan ceza hükmolünür.

c) Tapuda yapılan işlemde sonra tapu ve kadaströ harcı matrahının düşük beyan edildiğinin tespiti üzerine yapılması gereken işlemler:

Tapu ve kadaströ harcının eksik ödendiğinin tespiti üzerine yapılacak işlemler **492 sayılı Kanununun 63. maddesinin 5766 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin (c) bendiyle değışen fıkra ile 56 Seri No.lu Harçlar Kanunu Genel Tebliğinde hüküm altına alınmıştır.**

Harçlar Kanununun 63. maddesi hükmünde, gayrimenkul devir ve iktisaplarında gerçek alım-satım bedeli üzerinden tapu harcı tahsil edilmesi esas benimsenmiştir.

Gayrimenkul devir ve iktisaplarında gerçek alım-satım bedelinin tapu işlemine yansıtılmadığının tespit edilmesi halinde, alıcı ve satıcı adına cezalı tarhiyat yapılacaktır. Tapuda işlem yapıldıktan sonra, harcın gerçek alım-satım bedelinden daha düşük bir bedel üzerinden beyan edilip ödendiğinin tespiti halinde, aradaki farka isabet eden harç, %25 oranında vergi ziyai cezası ile birlikte tahsil edilecektir.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Örnek 1 : (A) şahsı, elinde bulunan gayrimenkulü (B) şahsına 12/6/2015 tarihinde 100.000 TL karşılığında satmıştır. Söz konusu gayrimenkulün emlak vergisi değeri 40.000 TL dir. Taraflar, tapuda alım-satım bedelini 70.000 TL olarak beyan ederek, bu tutar üzerinden tapu harcı ödemişlerdir.

Yapılan işlemin tapu harcı uygulaması açısından değerlendirilmesi:

Alım-satım işlemi için beyan edilmiş olan 70.000 TL, emlak vergisi değerinin üzerinde olmakla birlikte, gerçek alım-satım bedeli olmadığından, gerçek alım-satım bedeli idarece tespit edilerek aradaki fark matrah (100.000 TL - 70.000 TL =30.000 TL) üzerinden alıcı ve satıcı adına cezalı harç tarhiyatı yapılacaktır.

CEVAP -3

a) 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu hükümlerine göre vergi indiriminden yararlanmanın şartları şunlardır:

KDV esas itibarıyla vergi indirimi mekanizması üzerine kurulmuş bir vergidir. Bu sayede vergi güvenliği sağlanır ve verginin bir maliyet unsuru oluşturmasına meydan verilmemiş olunur. Ancak vergi indiriminden herkesin ve her halükarda yararlanması söz konusu değildir.

KDV'de genel prensip, vergiye tabi teslimler üzerinden hesaplanan vergiden, alış faturalarında gösterilen verginin indirilmesidir. İndirim konusu yapılabilecek KDV'nin indirilebilmesi için Kanun bazı şartların varlığını öngörmüştür. Bu şartların bir kısmı **şekle**, bir kısmı ise **esasa** ilişkindir. KDV Kanunu'nun indirim için aradığı şekil şartları Kanununun 29. maddesinde esasa ilişkin şartlar ise, 34. maddesinde hükme bağlanmıştır.

Vergi indiriminden yararlanmanın şartları 3065 sayılı Kanunu'nun 29. maddesinde ve KDV Genel Uygulama Tebliğinde açıklanmıştır.

3065 sayılı Kanununun (29/1) inci maddesine göre mükellefler, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den, faaliyetlerine ilişkin olarak, kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'yi veyahut ithal ettikleri mal ve hizmetler dolayısıyla ödedikleri KDV'yi indirebilirler.

Buna göre KDV'de vergi indiriminden yararlanmanın şartları şöylece sıralanabilir:

1. Vergi indiriminden sadece gerçek usule tabi KDV mükellefleri yararlanabilir,
2. Vergi indiriminden yararlanabilmek için indirimle ilgili vergiye tabi bir işlemin yapılmış olması şarttır.
- 3.İndirilecek vergi işletmenin faaliyetleri ile ilişkili olması gerekmektedir.

Mükellef, işi ile ilgili olarak satın aldığı veya ithal ettiği mallar veyahut yaptırdığı hizmetler dolayısıyla yüklendiği vergiyi, teslim ettiği mallar veya yaptığı hizmetler dolayısıyla hesaplanan KDV den indirir ve aradaki farkı vergi dairesine yatırır.

Mükellefin şahsi, ailevi harcamaları dolayısıyla ödediği KDV'leri mükellefiyetine ilişkin olarak hesaplanan KDV'nden indirmesi mümkün değildir.

4. İndirim konusu yapılacak verginin indirilemeyeceği konusunda Kanunda bir sınırlamanın bulunmaması gerekmektedir. Her ne kadar KDV'de vergi indirimi mükellefe tanınmış bir hak olmakla birlikte, uygulamada, vergi indirimine imkân tanınmayan bazı haller mevcut olup bu haller Kanunun 30 uncu maddesinde sayılmıştır.

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

5. Mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak indirim konusu yapılacak KDV'nin gerçekten yüklenilmiş olması, faturaların gerçek bir mal veya hizmet alım karşılığı düzenlenmiş olması, başka bir deyişle düzenlenen faturanın sahte olmaması,

6. 3065 sayılı Kanununun 34. maddesine göre verginin indirim konusu yapılabilmesi için fatura ve benzeri vesikalarda ayrıca gösterilmesi gerekmektedir.

Ancak Kanununun 23. maddesine göre özel matrah şekilleri tespit edilen işlemler ile aynı Kanununun (20/4). maddesine göre, tarife ve bilet bedelinin vergi dâhil edilerek hesaplandığı hallerde, düzenlenecek vesikalarda verginin ayrıca gösterilmesi şartı aranmaz. Mükellefler bu neviden mal ve hizmet alımları dolayısıyla yükledikleri vergileri, içyüzde yoluyla hesaplarlar ve indirim konusu yapabilirler.

7. Belgelerin mükellef adına düzenlenmiş olmalıdır.

8. KDV üzerinde gösterilen mal ve hizmetlere ait alış faturalarının ilgili takvim yılı aşılmamak kaydıyla kanuni defterlere kaydedilmelidir.

9. İndirilecek verginin kanuni beyannamelerde gösterilmesi zorunludur.

b) İndirilemeyen KDV

3065 sayılı KDV Kanunu'nun 30. maddesine göre aşağıda belirtilen vergiler, mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan KDV'den indirilemez.

1. Vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan KDV,

2. Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları otomobiller hariç olmak üzere işletmelere ait binek otomobillerinin alış vesikalarında gösterilen KDV,

3. Deprem, sel felaketi ve Maliye Bakanlığının yangın sebebiyle mücbir sebep ilân ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olanlar hariç olmak üzere, zayi olan mallara ait KDV,

4. **6728 sayılı Kanununun 44. maddesiyle eklenen ve 09.08.2016 tarihinden itibaren yürürlüğe giren parantez içi hüküm ile 5520 sayılı Kanununun 13. maddesine göre transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılan kazançlar ile Gelir Vergisi Kanununun 41. maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendine göre işletme aleyhine oluşan farklara ilişkin ithalde veya sorumlu sıfatıyla ödenen KDV hariç olmak üzere Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunlarına göre kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen KDV.**

CEVAP - 4

a) Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) sahibi mükelleflere 3065 Sayılı Kanun hükümlerine göre ihracat kaydıyla yapılan teslimlere ilişkin olarak ihracat süresi

DİİB sahibi mükelleflere yapılan teslimlere ilişkin tecil-tekin uygulaması 3065 sayılı KDV Kanunu'nun Geçici 17. maddesi ile bu maddenin verdiği yetkiye istinaden Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan KDV Genel Uygulama Tebliğinin II/A- 9.6 " İhracatın Belgede Öngörülen Süre ve Şartlara Uygun Olarak Yapılmaması başlıklı bölümünde açıklanmıştır.

3065 sayılı Kanunun geçici 17. maddesinin uygulanmasında ihracat süresi olarak 3065 sayılı Kanunun (11/1-c) maddesindeki **üç aylık süre** yerine DiİB' nde öngörülen süreler esas alınmıştır. Başka bir deyişle DiİB sahibi mükelleflere ihraç kaydıyla yapılan teslimler dolayısıyla ihracat süresine ilişkin olarak 3065 sayılı Kanun'da herhangi bir belirleme yapılmamış, bu konuda belge süresi (uzatılan süreler dahil) kabul edilmiştir.

Buna göre DiİB sahibi mükelleflere yapılan teslimlere ilişkin tecil edilen KDV'nin terkin için belge sahibi tarafından üretilen malın ihracatçı tarafından belge süresi (uzatılan süreler dahil) içinde ihracatı gerçekleştirilmiş olmalıdır.

b)İhracatın şartlara uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde yapılması gereken işlemler :

Dahilde işleme rejimi kapsamında tecil-terkin uygulanarak satın alınan maddelerden üretilen malların izin belgesinde öngörülen süre ve şartlara uygun olarak ihraç edilememesi halinde, zamanında alınmayan vergi, tecil tarihinden itibaren vergi ziyası cezası da uygulanmak suretiyle gecikme faizi ile birlikte alıcıdan tahsil edilir.

Bu çerçevede; belge sahibi **alıcının** tecil-terkin sistemine göre KDV ödemediği malları kanuni süresinde ihraç edemeyeceğini belirterek bağlı olduğu vergi dairesine başvurması halinde, tahsil edilmeyen KDV tutarı dikkate alınmak suretiyle bağlı bulunduğu vergi dairesi tarafından alıcı adına gerekli tarhiyat yapılır.

Bu durumun satıcı tarafından öğrenilmesi halinde ise **satıcının** yaptığı teslim ve belge sahibi alıcıya ait bilgileri kendi vergi dairesine vermesi, vergi dairesinin de daha önce tahsil edilmemiş KDV'nin 3065 sayılı Kanunun geçici 17. maddesine göre tahsil edilmesini teminen belge sahibi alıcının vergi dairesine bildirmesi üzerine alıcının bağlı bulunduğu vergi dairesi tarafından alıcı adına gerekli tarhiyat yapılır.

c) DiİB sahibi mükelleflerin ihraç kaydıyla satın aldıkları malları şartlara uygun olarak ihraç edememeleri ya da süresinden sonra ihraç etmeleri durumunda, yüklendiği verginin indirim ve iadesi :

DiİB sahibi mükelleflerin ihraç kaydıyla satın aldıkları malları ihraç edememeleri ya da süresinden sonra ihraç etmeleri durumunda, belge kapsamında ihraç kaydıyla yapılan söz konusu teslim, ihraç kaydıyla teslim olmaktan çıkar ve mahiyet itibarıyla yurtiçi mal teslimine dönüşür.

Bu durumda, daha önce DiİB sahibi mükellef tarafından **indirim konusu** yapılamayan KDV tutarı, ihraç kaydıyla teslim edilen malların ihracatı için öngörülen sürenin dolduğu tarihi izleyen günü içeren vergilendirme döneminde (ancak her hâlükârda bu vergilendirme dönemini içerisine alan takvim yılı aşılmamak kaydıyla) indirim hesaplarına alınmak suretiyle indirim konusu yapılabilir.

Takvim yılının aşılması halinde ise, vergi dairesine ödenen KDV nin indirim konusu yapılması mümkün olmayıp, bu tutarlar gelir veya KV matrahının tespitinde maliyet veya gider olarak dikkate alınabilecektir.

Malların ihraç edilmesi durumunda ise indirim hesaplarına alınan bu tutarlar ihracattan kaynaklanan KDV iade taleplerinde iade hesabına dâhil edilebilir. Bu kapsamda yüklenilen KDV'lerin ihracat gerçekleştikten sonra duruma göre iade olarak talep etmeleri mümkündür.

CEVAP- 5 Engelli olan (A) tarafından 03.05.2015 tarihinde 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) Kanunu kapsamında ÖTV'den müstesna olarak satın alınan binek otomobilinin ilk iktisabı yapılarak 05.05.2015 tarihinde tescil edilmiştir. (A)'nın 16/7/2015 tarihinde vefatı üzerine söz

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

konusu araç üç mirasçısına intikal etmiştir. Terekede 60.000,00 TL değerindeki söz konusu araç dışında Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamesinde toplam 100.000 TL üzerinden 2 adet gayrimenkul beyanında bulunulmuştur. Üç mirasçıdan ikisi ... Noterliği nezdinde 24/7/2015 tarihinde düzenlenen feragatname ile söz konusu araç üzerindeki miras haklarından (B) lehine vazgeçmiştir. Bahse konu feragat işlemini müteakiben aracın tek başına (B) adına tescili aşamasında ÖTV yükümlülüğünün bulunup bulunmadığı hususu :

Veraset yoluyla intikal eden araçlarda ÖTV istisnası 4760 sayılı ÖTV Kanunu'nun 15. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde düzenlenmiştir. Anılan maddenin uygulamasına ilişkin açıklamalara ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinin (IV/G) bölümünde yer verilmiştir.

4760 sayılı ÖTV Kanununun (15/2-a) maddesinde, (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi mallardan, veraset yoluyla intikaller hariç ilk iktisabında istisna uygulananların istisnadan yararlananlar dışındakilerce iktisabında, ilk iktisabındaki matrah esas alınarak adına kayıt ve tescil işlemi yapıldan, kayıt ve tescili tarihinde geçerli olan oran üzerinden, bu tarihte ÖTV alınacağı, ancak Kanunun (7/2) maddesi çerçevesinde istisnadan yararlananların bu istisnadan yararlanarak iktisap ettikleri kayıt ve tescile tabi malları 5 yıldan fazla kullanarak elden çıkarmaları durumunda bu hükmün uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinin (IV/G/2) bölümüne göre, ilk iktisabında istisna uygulanan kayıt ve tescile tabi taşıtların, **veraset yoluyla intikallerinde** ÖTV aranmamaktadır. Dolayısıyla, birden fazla mirasçının bulunması halinde, taşıtın veraset yoluyla intikaline bağlı olarak müştereken bütün mirasçılar adına kayıt ve tescil edilmesi kaydıyla, mezkûr Kanunun (15/2-a) maddesi hükmü gereğince bu intikal işlemi nedeniyle ÖTV uygulanmamaktadır.

Ayrıca, muristen mirasçılara intikal etmiş olan terekede söz konusu taşıtın yanı sıra başkaca mal ve/veya hakkın bulunması halinde diğer mirasçılarının lehine taşıt üzerindeki mülkiyet hakkından ivazsız olarak feragatini gösteren belgenin ibrazı şartıyla istisnadan yararlanılmış olan taşıtın lehine feragat edilen mirasçıya intikali de esas itibarıyla "veraset yoluyla intikal" olarak değerlendirilmekle birlikte, mirasçılar arasında veya mirasçılar tarafından istisnadan yararlanamayan üçüncü kişilere devrine ilişkin bir istisna sağlamadığından, Kanunun (15/2-a) maddesi kapsamında ÖTV aranmaması için **terekede yer alan diğer mal ve/veya hakların değerinin taşıtın değeri ile mütenasip olması gerekmektedir.**

Bunun yanı sıra, söz konusu uygulamada, ÖTV'den müstesna olarak ilk iktisabı yapılan taşıt dışında herhangi bir mal ve/veya hakkın "birden fazla mal ve hak" kapsamında değerlendirilebilmesi için söz konusu mal ve/veya hakkın **Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamesine** dahil edilmiş olması gerekmekte olup, mezkûr beyannameye dahil edilme yenler "birden fazla mal ve/veya hak" kapsamında değerlendirilmemektedir. Öte yandan, Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamesiyle beyan edilen tapu veya tapular ile banka veya bankalardaki paralar, hisse senedi, tahvil, telefon, araba gibi menkul malların değerinin belgelerle tevsik edilmesinin gerektiği tabiidir.

Bu çerçevede, muristen mirasçılara intikal etmiş olan terekede söz konusu taşıtın yanı sıra başkaca mal ve/veya hakkın bulunması ve mirasçılarının taşıt üzerindeki mülkiyet haklarından (miras paylarından) ivazsız olarak tek bir mirasçı lehine feragat etmeleri halinde, lehine feragat edilen mirasçının aracı kendi adına tescil işleminde ÖTV aranmaması için, taşıt dışında mirasçılara intikal eden mal ve/veya hakkın Veraset ve İntikal Beyannamesine dâhil edilmiş olması ve bunların söz konusu beyannameye beyan edilen değerinin taşıtın değeri ile mütenasip olması şartlarının birlikte sağlanması gerekmektedir. Aksi takdirde, diğer mirasçılarının vereceği **feragatnameye** istinaden taşıtı devralan mirasçı tarafından, taşıt üzerindeki kendi mülkiyet hakkına (miras payına) karşılık gelen

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

kısım hariç olmak üzere, Kanunun (15/2-a) maddesi çerçevesinde hesaplanan ÖTV'nin beyan edilip ödenmesi aranmaktadır.

Diğer taraftan Türk Medeni Kanununa göre, bir kimsenin ölümü ile terekesi onun mirasçılarına geçmektedir. Mirasın intikalinde, miras bırakanın bütün haklarının ve borçlarının mirasçıya geçmesi söz konusu olup, tereke bir bütün (kül) halinde intikal etmektedir. Külli halefiyet denilen bu durumda miras, bırakanın ölümü ile herhangi bir hukuki işlem yapmaya gerek kalmadan yasal mirasçılara intikal eder.

Buna göre, (A)'nın vefatı nedeniyle söz konusu taşıt ile birlikte mirasçılarına intikal eden ve Veraset ve İntikal Beyannamesine dahil edilmiş olan gayrimenkullerin değerinin taşıtın değeri ile mütenasip olması nedeniyle, bunların varlığına ilişkin belgelerin ibrazına bağlı olarak, diğer mirasçıların taşıt üzerindeki mülkiyet haklarından (miras paylarından) lehinize feragat etmeleri üzerine taşıtın (B) adına tescil edilmesi aşamasında, Kanunun (15/2-a) maddesi kapsamında ÖTV yükümlülüğü olmayacaktır.

Öte yandan, söz konusu aracı, (A)'nın istisnadan yararlandığı tarihten itibaren 5 yıllık sürenin bitiminden önce, istisnadan yararlanamayan bir kişi veya kuruma devretmesi halinde, Kanunun (15/2-a) maddesi gereğince, bu devir dolayısıyla adına kayıt ve tescil işlemi yapıldan (istisnadan yararlanamayan kişi veya kurumdan), /A)'nın ilk iktisabındaki matrah üzerinden, alıcı adına kayıt ve tescil tarihindeki orana göre hesaplanacak ÖTV tahsil edilecektir.

Diğer mirasçıların tek bir mirasçı lehine taşıtla ilgili mülkiyet haklarından feragatini gösterir belgenin noter onaylı olması yeterlidir.